

ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರಮಥನ

ಹಿಂದೆ ಶಿಲ್ಪಿಗಳು ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಭಾಗವತ ಪುರಾಣಗಳ ಕತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಕಥಾಶಿಲ್ಪಗಳನ್ನು ಕೆತ್ತುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇವಾಲಯಗಳೇ ಅವರ ಕಲಾಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಭಿತ್ತಿಗಳಾಗಿ ಒದಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಜೊತೆಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯದ ಕೃಪೆಯೂ ಅವರ ಮೇಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಮುದ್ರ ಮಥನದ ಕತೆ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ?

ಅಮರತ್ವವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವ ಅಮೃತವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ದೇವದಾನವರು ಸೇರಿ ಮಂದಾರ ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಡೆಗೋಲಾಗಿ, ವಾಸುಕಿಯನ್ನು ಹಗ್ಗವಾಗಿ ಬಳಸಿ ಕ್ಷೀರಸಾಗರವನ್ನು ಕಡೆದಾಗ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಭವಿಸಿದ್ದೇ ಅಮೃತ. ಈ ಕಥಾನಕವನ್ನು ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದಿರುವುದು ಸಾಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಸಗುಂದ ಉಮಾಮಹೇಶ್ವರ ದೇಗುಲದ ಶಿಲಾಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ.

—ಧರ್ಮಾನಂದ ಶಿರ್ವ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕಕ್ಕೆ ಮರ

ಗೊಂಚಲು ಗೊಂಚಲಾಗಿ ಇಳಿಬಿದ್ದ ಹಳದಿ ಹೂಗಳು ಈ ಗಿಡದ ಅಂದವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ಯಾಸ್ಸಿಯಾ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಕಕ್ಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದು ಥಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂವು. ಇದನ್ನು ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಅಲಂಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದುಂಟು. ಏಪ್ರಿಲ್- ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೂ ಅರಳಿ, ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದವಾದ ಕಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಗಿ ಜನವರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಮರದಲ್ಲಿ ಜೋತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ತೊಗಟೆಯಿಂದ ಟ್ಯಾನಿನನ್ನು ಪಡೆಯುವರು. ಮರವನ್ನು ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಂಬಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವರು.

—ಪ್ರಕಾಶ ಎಸ್. ಮನ್ಸಂಗಿ, ಮೋಟೆಬೆನ್ನೂರು.

ಹಣ್ಣು, ಗೋಲಿಯಲ್ಲ ಏನಿದು?

ಥಟ್ಟನೆ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದೋ ಹಣ್ಣು ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಗೋಲಿ ಅನ್ನಿಸುವ ಇದು ಮಲೆನಾಡಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಒಂದು ಹುಳ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುವ ಇದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ 'ಓಡುಮೊಟ್ಟೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತುಳುವಿನಲ್ಲಿ 'ಗಿಡ್ಡ ಚೆರೆಂಟೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹುಳುವಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ 'ಪಿಲ್ ಬಗ್' (ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹೆಸರು ಆರ್ಮಡಿಲ್ಲಿಡಾಯಿಡೆ - Armadillidiidae) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಏನೋ ಭಾರೀ ಕೆಲಸವಿರುವಂತೆ ಪುಟಪುಟನೆ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಹುಳವನ್ನು ಕೊಂಚ ಮುಟ್ಟಿದರೂ, ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಸುರಳಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಅದರ ರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆ, ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಸ್ಯಗಳು ಇದರ ಆಹಾರ. ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಜೇಡ, ಕಪ್ಪೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಆಹಾರ. ರೈತರಿಗೆ ನಿರುಪದ್ರವಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಕಾರಿ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

—ಸುಫೋಷ ಸ. ನಿಗಳೆ ಬೆಂಗಳೂರು

